

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

2874

Na temelju članka 19. stavka 4. Zakona o Hrvatskoj gospodarskoj komori (»Narodne novine« broj 66/91, 73/91) i članka 21. Statuta Hrvatske gospodarske komore (»Narodne novine« broj 11/94 – pročišćeni tekst, 108/95, 19/96, 64/01) Skupština Hrvatske gospodarske komore na 10. sjednici 30. studenoga 2011. donosi

PRAVILNIK

O ARBITRAŽI PRI STALNOM ARBITRAŽNOM SUDIŠTU HRVATSKE GOSPODARSKE KOMORE (Zagrebačka pravila)

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj Pravilnika

Članak 1.

Pravilnikom o arbitraži pri Stalnom arbitražnom sudištu Hrvatske gospodarske komore (u daljnjem tekstu: Pravilnik) uređuje se nadležnost Stalnog arbitražnog sudišta Hrvatske gospodarske komore (u daljnjem tekstu: Sudište), sastav i osnivanje arbitražnih sudova pri Sudištu te pravila o arbitraži pred arbitražnim sudovima.

Područje primjene

Članak 2.

(1) Pravilnik se primjenjuje se na sve sporove za koje je prema odredbama Pravilnika ugovorena nadležnost Sudišta ili arbitražnog suda pri Sudištu, osim ako je za neke odredbe izrijeком određeno da se primjenjuju samo na sporove bez međunarodnog obilježja.

(2) Stranke mogu sporazumno odstupiti od primjene odredaba Pravilnika, osim od odredbi članka 26. i 53. Pravilnika te od prisilnih propisa prava mjerodavnog za arbitražni postupak.

(3) Stranke se mogu sporazumjeti da Sudište obavlja samo neke od djelatnosti određenih u Pravilniku, a osobito da:

– djeluje kao ovlaštenik za imenovanje u ad hoc arbitražama i arbitražama koje provode druge arbitražne ustanove;

– pruža administrativne i druge usluge, organizira ročišta i stavlja na raspolaganje prostorije i opremu za održavanje arbitraže po drugim arbitražnim pravilima.

(4) Sastavnim dijelom Pravilnika smatraju se i odredbe dvostranih ili višestranih sporazuma o suradnji u rješavanju sporova sklopljenih između Sudišta i drugih arbitražnih institucija, uz uvjet da su stranke u ugovoru o arbitraži ili naknadno pristale na njihovu primjenu.

(5) Kad pravila ovoga Pravilnika odnosno prava mjerodavnog za arbitražni postupak upućuju na sporazum stranaka ili na mogućnost njihova sporazuma o nekom pitanju, takav sporazum obuhvaća i sva pravila o arbitraži koja se u sporazumu navode ili na koje se u sporazumu upućuje.

(6) Sporazum iz stavka 5. ovoga članka može biti sklopljen na neki od načina predviđenih za sklapanje ugovora o arbitraži. Takav sporazum može biti sklopljen i suglasnim izjavama stranaka na ročištu pred arbitražnim sudom, u kojem slučaju treba biti unijet u zapisnik s tog ročišta koji će stranke potpisati.

Nadležnost Sudišta

Članak 3.

(1) Nadležnost Sudišta i arbitražnog suda pri Sudištu utemeljuje se ugovorom o arbitraži.

(2) Ako je mjesto arbitraže u Republici Hrvatskoj, stranke mogu ugovoriti nadležnost Sudišta i arbitražnog suda pri Sudištu za rješavanje sporova o pravima kojima mogu slobodno raspolagati.

(3) Ako je mjesto arbitraže izvan Republike Hrvatske, stranke mogu ugovoriti nadležnost Sudišta i arbitražnog suda pri Sudištu za rješavanje sporova o pravima kojima mogu slobodno raspolagati samo ako je barem jedna od njih fizička osoba s prebivalištem ili uobičajenim boravištem u inozemstvu odnosno pravna osoba koja je osnovana po stranom pravu, osim ako je posebnim zakonom propisano da takav spor može riješiti samo sud u Republici Hrvatskoj.

(4) Smatrat će se da su stranke ugovarajući nadležnost Sudišta za rješavanje određenih njihovih sporova, ugovorile i nadležnost arbitražnog suda koji će biti osnovan prema ovom Pravilniku.

(5) Ako u ugovoru o arbitraži nije drukčije izrijekom predviđeno, smatrat će se da su stranke ugovarajući nadležnost Sudišta, ugovorile i nadležnost tijela Sudišta:

- za imenovanje arbitara i odlučivanje o njihovom izuzeću i opozivu,
- za određivanje privremenih mjera i izdavanje platnih naloga,
- za obavljanje drugih poslova predviđenih ovim Pravilima.

(6) Iznimno od stavka 1, nadležnost Sudišta i arbitražnog suda pri Sudištu utemeljuje se i kad je to propisano posebnim zakonom.

Otklanjanje nadležnosti

Članak 4.

(1) Predsjedništvo Sudišta zaključkom će, najkasnije do osnivanja arbitražnog suda, otkloniti nadležnost Sudišta za odlučivanje u određenom sporu i kad je ona ugovorena, ako se sklopljeni ugovor o arbitraži odnosi na prava kojima stranke ne mogu slobodno raspolagati ili

ako postoje razlozi iz članka 3. Pravilnika zbog kojih se nadležnost arbitražnog suda pri Sudištu ne može ugovoriti.

(2) Predsjedništvo Sudišta može otkloniti nadležnost i kad su stranke ugovorile takvo mjesto, jezik, sastav, način osnivanja arbitražnog suda ili pravila o arbitražnom postupku zbog kojih će se arbitraža pred arbitražnim sudom moći provesti samo uz nerazmjerne teškoće ili troškove ili ako se time bitno odstupa od načina rješavanja sporova prema Pravilniku.

(3) Kad predsjedništvo Sudišta zaključkom otkloni nadležnost u skladu s odredbama stavaka 1. i 2. ovoga članka, smatrat će se da ne postoji valjano sklopljen ugovor o nadležnosti arbitražnog suda pri Sudištu.

(4) Svoju odluku o nadležnosti prema odredbi stavka 1. ovoga članka predsjedništvo Sudišta može donijeti na prijedlog tajništva Sudišta i predsjednika Sudišta, a prema odredbi stavka 2. ovoga članka na prijedlog predsjednika, tajnika Sudišta i arbitražnog suda.

Određivanje vrijednosti predmeta spora

Članak 5.

(1) Ako je u tužbi ili protutužbi istaknuto više glavnih tužbenih zahtjeva, vrijednost predmeta spora utvrđuje se posebno za svaki od tih zahtjeva. Kamate, troškovi postupka i ostala sporedna traženja ne uzimaju se u obzir ako ne čine glavni zahtjev.

(2) Zahtjev za isplatu ugovorne kazne smatra se glavnim zahtjevom.

(3) Ako se tužbenim zahtjevom traži isplata određenog novčanog iznosa, vrijednost predmeta spora određuje se prema visini tog iznosa.

(4) Ako se tužbenim zahtjevom ne traži isplata određenog novčanog iznosa, mjerodavna je vrijednost predmeta spora koju su tužitelj i protutužitelj naznačili u tužbi odnosno protutužbi. Ako predsjednik Sudišta, na poticaj tajnika Sudišta, protivne stranke ili arbitražnog suda, ocijeni da je vrijednost predmeta spora očito suviše visoko ili suviše nisko naznačena, zaključkom će, nakon što o tome omogući strankama da se izjasne, utvrditi vrijednost predmeta spora na koji se tužbeni zahtjev odnosi.

(5) Vrijednost predmeta kolektivnih radnih sporova te »prisilnih arbitraža« ne može biti niža od 2.000.000,00 kuna.

Prekid arbitražnog postupka u povodu postupka pred sudom

Članak 6.

(1) Ako je u istoj stvari među istim strankama pokrenuta parnica ili neki drugi postupak pred sudom, arbitražni sud može, ako nađe da za to postoje naročito važni razlozi, odrediti da se arbitražni postupak prekine dok se ne okonča parnični postupak pred sudom.

(2) Ako se tijekom arbitražnog postupka otvori stečajni postupak nad kojom od stranaka, arbitražni će se postupak prekinuti ili će nastupiti koja druga pravna posljedica u skladu s

mjerodavnim arbitražnim i stečajnim pravom. Prema tim pravima prosuđivat će se i nastavak arbitražnog postupka i njegovi učinci.

Mjesto arbitraže

Članak 7.

(1) Stranke se mogu sporazumjeti da mjesto arbitraže bude u Republici Hrvatskoj ili nekoj drugoj državi. Nakon pokretanja arbitražnog postupka stranke ne mogu svojim sporazumom kao mjesto arbitraže odrediti mjesto koje se nalazi izvan teritorija države u kojoj je bilo mjesto arbitraže u vrijeme pokretanja arbitražnog postupka.

(2) Arbitražni sud nije ovlašten odrediti mjesto arbitraže bez suglasnosti stranaka o tome.

(3) Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, mjesto arbitraže je u sjedištu Sudišta.

(4) Ako stranke ugovore mjesto arbitraže izvan sjedišta Sudišta, arbitraža će se održati u ugovorenom mjestu samo ako stranke, na zahtjev tajnika Sudišta, predujme dodatna sredstava za pokriće troškova koji su time izazvani. Ako stranke ne predujme zatražena sredstva u određenom roku, smatrat će se da su ugovorile da se arbitraža održi u sjedištu Sudišta.

(5) Ako se stranke tome suglasno ne usprotive, arbitražni sud je ovlašten odrediti da se ročišta u postupku održavaju izvan mjesta arbitraže. Takva će se ročišta održati izvan mjesta arbitraže samo ako stranke, na zahtjev tajnika Sudišta, predujme dodatna sredstava za pokriće troškova koji se time izazivaju. Ako stranke ne predujme zatražena sredstva u određenom roku, ročište se izvan mjesta arbitraže neće održati.

(6) Smatrat će se da su arbitražni pravorijek i druge odluke arbitražnog suda donesene u mjestu arbitraže.

Jezik arbitraže

Članak 8.

(1) Stranke se mogu sporazumjeti o jeziku ili o jezicima na kojima će se provoditi arbitraža. Ako takvog sporazuma nema, arbitražni sud će odlučiti na kojem će se jeziku ili jezicima provoditi postupak. Sporazum stranaka, odnosno odluka arbitražnog suda, ako u njima nije drukčije određeno, primjenjivat će se na sve pismene izjave stranaka, na usmeni postupak te na sve odluke ili druga priopćenja arbitražnog suda.

(2) Arbitražni sud može odrediti da se uz sve pismene dokaze priloži prijevod na jeziku ili jezicima o kojima su se stranke sporazumjele ili ih je odredio arbitražni sud.

(3) Do utvrđivanja jezika postupka, tužba, odgovor na tužbu i ostali podnesci mogu se podnijeti na jeziku glavnog ugovora, jeziku ugovora o arbitraži ili na hrvatskom jeziku.

Zastupanje i savjetovanje

Članak 9.

Stranke mogu imenovati zastupnike i savjetnike po svom izboru. Imena i adrese, uključujući i njihove elektroničke adrese, takvih osoba moraju se pismeno priopćiti Sudištu i drugoj stranci. U priopćenju treba naznačiti odnosi li se imenovanje na zastupanje ili na savjetovanje.

II. PODNOŠENJE I DOSTAVA PISMENA

Podnesci i druga pismena priopćenja

Članak 10.

(1) Stranke i umješaci u postupku podnose tajništvu Sudišta na adresu Sudišta u dovoljnom broju primjeraka za tajništvo Sudišta, protivnu stranku, umješace te članove arbitražnog suda tužbu i odgovor na tužbu te druge svoje podneske i pismena priopćenja, zajedno s priložima uz ta pismena,.

(2) Ako u postupku sudjeluje više osoba u svojstvu suparničara, stranke i umješaci podnijet će svoje podneske s priložima u dovoljnom broju primjeraka i za svakog od suparničara, neovisno o tome na kojoj se strani u postupku nalaze, osim ako oni imaju zajedničkog zastupnika.

(3) Drugi sudionici u postupku svoja pismena priopćenja podnose tajništvu Sudišta na adresu Sudišta.

(4) U primjerku spisa koji se čuva u Sudištu treba se nalaziti barem jedan primjerak od svakog pismena na temelju kojega je arbitražni sud raspravljao i odlučivao. Na zahtjev stranaka ili arbitražnog suda tajnik Sudišta izdat će prijepis određene isprave iz spisa koji se čuva u Sudištu.

(5) Tajnik Sudišta ili arbitražni sud mogu zatražiti od stranaka da svoje podneske i priloge podnose Sudištu i u elektroničkom obliku.

Izravno upućivanje pismena

Članak 11.

(1) Stranke, umješaci i drugi sudionici u postupku mogu izravno upućivati jedni drugima određene podneske s priložima i druga pismena priopćenja samo na temelju odobrenja tajnika Sudišta, odnosno, nakon osnivanja arbitražnog suda, na temelju odobrenja tog suda.

(2) Tajnik Sudišta i arbitražni sud mogu naložiti strankama, osim ako se one tome suglasno ne usprotive, da svoje podneske s priložima upućuju tijekom postupka izravno jedna drugoj preporučeno s povratnicom na određenu adresu.

(3) Uz podnesak upućen Sudištu stranka koja postupi prema nalogu iz stavka 1. ovoga članka dužna je priložiti izvornik ili kopiju potvrde o predaji preporučene pošiljke upućene protivnoj stranci, a na zahtjev tajnika Sudišta ili arbitražnog suda i povratnicu radi dokazivanja uredno obavljene dostave.

Dostava

Članak 12.

(1) Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, smatrat će se da su pismena arbitražnog suda i, prema slučaju, prilozi uz ta pismena dostavljeni onoga dana kad su predani na poštansku adresu adresatu ili osobi ovlaštenoj za primanje pismena.

(2) Poštanska adresa je adresa koju su stranke kao takvu naznačile u ugovoru o arbitraži, ili u glavnom ugovoru ili u ispravi o određenju zadaće arbitražnog suda kao adresu na kojoj će im se obavljati dostava, već prema tome koju su od tih adresa naznačile kao takvu. Stranke mogu svoju adresu za primanje pismena naznačiti i naknadno tijekom postupka u podnesku ili na ročištu.

(3) Ako stranke nisu naznačile svoju adresu prema stavku 2. ovoga članka, dostava će im se obavljati na registriranu adresu njihovog prebivališta ili boravišta, odnosno poslovnog sjedišta, odnosno na drugu prijavljenu adresu za primanje pismena – ako se ta adresa uz poduzimanje redovnih mjera za njihovo utvrđivanje može utvrditi, a ako se ne može utvrditi, na posljednju poznatu adresu.

(4) Ako se stranci dostava pismena putem pošte ne uspije obaviti na adresi iz stavka 2. ovoga članka zato što je na toj adresi nepoznata, dostava će se obaviti na adresi iz stavka 3. ovoga članka ako se ta adresa razlikuje od adrese iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Ako se dostava stranci ne uspije obaviti na adresi iz stavka 2. odnosno stavka 3. ovoga članka ni nakon što je dva puta uzastopno pokušana u razmaku od 30 dana preporučeno s povratnicom uz ostavljanje obavijesti stranci o tome kada će se dostava ponovno pokušati odnosno da pismeno može podići na pošti, smatrat će se da je dostava uredno obavljena istekom roka u kojemu je stranka pismeno mogla podići na pošti.

(6) Ako su stranke u ugovoru o arbitraži ili naknadno odredile da im se dostava obavlja na adresu određene osobe, npr. javnog bilježnika ili odvjetnika, pa se dostava ne uspije obaviti na toj adresi zato što je ta osoba prestala postojati ili odbija za stranku primiti pismeno, dostava će se obavljati prema odredbama stavka 2. odnosno stavka 3. ovoga članka.

(7) Tajnik Sudišta ili arbitražni sud, uz suglasnost stranaka, može tijekom postupka odrediti i korištenje neke druge dostavne službe umjesto pošte.

(8) Ako je to potrebno, dostava se u arbitražnom postupku može obaviti i preko javnog bilježnika. U tom će slučaju potvrda javnog bilježnika o obavljenoj dostavi biti valjan dokaz o tome.

Elektronička komunikacija

Članak 13.

(1) Stranke se mogu sporazumjeti već u ugovoru o arbitraži ili kasnije tijekom arbitražnog postupka da Sudištu svoje podneske i, možebitno, priloge podnose elektroničkim putem ili da ih međusobno razmjenjuju, odnosno da im Sudište dostavu svih ili samo nekih pismena (npr. poziva za ročišta itd.) obavlja također elektroničkim putem.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka stranke su dužne na zahtjev Sudišta ili protivne stranke podnositi svoje podneske i priloge uz njih u papirnatom obliku.

(3) Mogućnost i način elektroničkog komuniciranja može se utvrditi i u ispravi o određenju zadaće arbitražnog suda.

(4) U slučajevima iz stavaka 1-3. ovoga članka stranke su dužne elektroničkim putem potvrditi primitak određenih podnesaka i priloga.

III. ARBITRAŽNI SUD

1. Broj arbitara i konstituiranje arbitražnog suda

Broj arbitara

Članak 14.

(1) Stranke se mogu sporazumjeti da arbitražu provodi arbitražno vijeće ili arbitar pojedinac.

(2) Ako se stranke nisu prethodno sporazumjele o broju arbitara u sporovima u kojima devizna protuvrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 EUR, arbitražu će provoditi arbitar pojedinac, dok će u ostalim sporovima arbitražu provoditi arbitražno vijeće od tri arbitra.

Osobe koje se mogu imenovati za arbitra

Članak 15.

(1) Stranke mogu imenovati za arbitra i osobu koja nije na listi arbitara Sudišta.

(2) Ovlaštenik za imenovanje može arbitra pojedinca te člana ili predsjednika vijeća imenovati samo s mjerodavne liste arbitara iz članka 4. Pravilnika o Sudištu.

Imenovanje arbitra pojedinca

Članak 16.

(1) Ako su se stranke sporazumjele da se imenuje samo jedan arbitar, dužne su priopćiti tajništvu Sudišta ime arbitra pojedinca. Ime arbitra pojedinca može u tom slučaju biti utvrđeno već u ugovoru o arbitraži, u naknadnom sporazumu ili tijekom arbitražnog postupka.

(2) Ako stranke u primjerenom roku koji odredi tajnik Sudišta, koji ne može biti kraći od 15 dana od dana predaje odgovora na tužbu Sudištu odnosno od dana propuštanja podnošenja odgovora na tužbu, ne postupe u skladu s odredbom stavka 1. ovoga članka, arbitra pojedinca imenovat će ovlaštenik za imenovanje (članak 19.).

Imenovanje arbitražnog vijeća

Članak 17.

(1) Ako arbitražu provodi vijeće od tri arbitra, svaka stranka imenovat će po jednog člana vijeća. Tako imenovani članovi vijeća izabrat će trećeg člana koji će biti predsjednik vijeća.

(2) Ako tužitelj ne imenuje arbitra člana vijeća u tužbi niti u roku od 15 dana nakon što je naknadno pozvan da to učini, odnosno ako tuženik ne imenuje arbitra člana vijeća u odgovoru na tužbu niti u roku od 15 dana nakon što je naknadno pozvan da to učini, člana vijeća će umjesto stranke imenovati ovlaštenik za imenovanje (članak 19.).

(3) Ako se dva člana vijeća imenovana prema odredbama prethodnih stavaka, u roku od 30 dana od imenovanja člana vijeća koji je kasnije imenovan, ne mogu sporazumjeti o izboru predsjednika vijeća, predsjednika vijeća imenovat će ovlaštenik za imenovanje (članak 19.).

Imenovanje u slučaju suparničarstva

Članak 18.

(1) Ako u jednom sporu sudjeluje više tužitelja kao suparničari, oni su se dužni prethodno sporazumjeti o imenovanju zajedničkog arbitra. Ako oni to ne učine ni u roku od 15 dana nakon što su pozvani da to učine, arbitra će s liste arbitara Sudišta imenovati ovlaštenik za imenovanje (članak 19.).

(2) Ako u jednom sporu sudjeluje više tuženika koji se u pogledu predmeta spora nalaze u pravnoj zajednici odnosno čija se prava i obveze koji su predmet spora temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, oni su dužni u odgovoru na tužbu odnosno u roku od 15 dana nakon što su pozvani da to učine imenovati zajedničkog arbitra. Ako oni to ne učine, arbitra će s liste arbitara Sudišta imenovati ovlaštenik za imenovanje (članak 19.).

(3) Ako u jednom sporu sudjeluje više tuženika koji se u pogledu predmeta spora ne nalaze u pravnoj zajednici odnosno čija se prava i obveze ne temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, ako oni najkasnije u roku od 15 dana nakon što su pozvani da to učine ne imenuju zajedničkog arbitra, ovlaštenik za imenovanje imenovat će sve članove vijeća neovisno o tome je li tužitelj imenovao arbitra odnosno jesu li tužitelji imenovali zajedničkog arbitra (članak 19.).

Ovlaštenik za imenovanje

Članak 19.

(1) Stranke mogu sporazumno odrediti ovlaštenika za imenovanje.

(2) Ako se stranke ne sporazume o ovlašteniku za imenovanje ili ako sporazumno određeni ovlaštenik za imenovanje otkloni povjerenu funkciju, ovlaštenik za imenovanje bit će predsjednik Sudišta.

Postupanje ovlaštenika

Članak 20.

(1) Ovlaštenik za imenovanje dužan je imenovati arbitra bez odgode. Ovlaštenik za imenovanje obavlja imenovanje primjenjujući postupak po listi (stavak 2. do 4.) samo ako su

se stranke izrijekom sporazumjele o njegovoj primjeni ili ako ocijeni da je to primjereno za konkretan slučaj.

(2) Primjenjujući postupak po listi:

(a) na zahtjev jedne od stranaka ili obje stranke ovlaštenik za imenovanje dostavit će objema strankama istovjetnu listu koja sadrži najmanje tri imena;

(b) u roku od 15 dana po primitku liste svaka stranka može vratiti listu ovlašteniku za imenovanje nakon što precrta ime ili imena s kojima se ne slaže i označi brojem preostala imena na popisu prema željenom redosljedu;

(c) nakon isteka roka iz točke (b) ovlaštenik za imenovanje imenovat će arbitra između osoba čija su imena odobrena na vraćenoj listi u skladu s redosljedom što su ga stranke naznačile;

(d) ako se imenovanje ne može obaviti na opisani način, ovlaštenik za imenovanje može imenovati arbitra po svojoj ocjeni.

(3) Pri imenovanju arbitra ovlaštenik za imenovanje dužan je uzeti u obzir sve okolnosti koje osiguravaju imenovanje neovisnog i nepristranog arbitra te opravdanost imenovanja arbitra koji nema državljanstvo koje imaju stranke.

(4) Ako se u roku od 30 dana nakon imenovanja drugog arbitra dva imenovana arbitra ne suglase o izboru predsjednika arbitražnog vijeća, njega imenuje ovlaštenik za imenovanje na način određen u stavku 1. i 2. ovoga članka.

Imenovanje arbitra s prebivalištem ili redovnim boravištem izvan mjesta arbitraže

Članak 21.

(1) Stranka koja imenuje arbitra koji nije na listi arbitara Sudišta i čije je prebivalište ili boravište izvan mjesta arbitraže, dužna je predujmiti dodatna sredstva potrebna za pokriće putnih troškova i troškova boravka arbitra u mjestu arbitraže – ako tajništvo Sudišta ocijeni da takvo imenovanje izaziva neprimjerene izdatke u vezi sa sudjelovanjem takvog arbitra u postupku.

(2) Ako stranka ne predujmi sredstva iz stavka 1. ovoga članka u roku koji joj u svom pozivu odredi tajništvo Sudišta, smatrat će se da nije imenovala arbitra u roku koji joj je određen.

(3) Dodatni troškovi arbitra iz stavka 1. ovoga članka ulaze u troškove arbitražnog postupka.

Osnivanje arbitražnog suda

Članak 22.

(1) Smatra će se da arbitražni sud osnovan dana kada Sudište primi izjavu imenovanog arbitra pojedinca odnosno izjave svih članova arbitražnog vijeća o nezavisnosti i o prihvaćanju dužnosti.

(2) O tom će datumu Sudište obavijestiti arbitra pojedinca ili članove arbitražnog vijeća te stranke.

2. Nezavisnost i nepristranost arbitra; zamjena, opoziv i razrješenje arbitra

Nezavisnost i nepristranost arbitara

Članak 23.

(1) Osoba kojoj se netko obrati radi imenovanja za arbitra dužna je iznijeti sve okolnosti koje bi mogle dovesti u pitanje njezinu nezavisnost i nepristranost.

(2) Arbitar je i nakon imenovanja dužan bez odgode iznijeti strankama takve okolnosti, osim ako ih je o njima već ranije obavijestio.

Zamjena arbitra

Članak 24.

Ako tijekom arbitražnog postupka arbitar iz bilo kojega razloga treba biti zamijenjen, arbitar koji će ga zamijeniti imenovat će se prema odredbama Pravilnika po kojima je trebao biti imenovan arbitar koji se zamjenjuje. To vrijedi i onda kada tijekom postupka imenovanja arbitra koji se zamjenjuje, neka stranka nije sudjelovala u postupku imenovanja.

Izuzete arbitra

Članak 25.

(1) Ako postoje okolnosti koje nezavisnost i nepristranost arbitra dovode u opravdanu sumnju, predsjednik Sudišta će ga izuzeti na zahtjev jedne od stranaka.

(2) Stranka može zahtijevati izuzete arbitra koga je imenovala ili u čijem je imenovanju sudjelovala samo ako je razlog za izuzete nastao ili je stranka za njega saznala tek nakon što je arbitar imenovan.

(3) Zahtjev za izuzete podnosi se u pismenom obliku uz navođenje razloga zbog kojih se izuzete traži. Zahtjev se može podnijeti u roku od 30 dana od kada je stranka koja izuzete zahtijeva saznala za imenovanje arbitra ili za neku okolnost iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Ako se arbitar čije se izuzete traži ne povuče ili se druga stranka ne suglasi sa zahtjevom za izuzete, o tom zahtjevu odlučuje ovlaštenik za imenovanje nakon što je arbitru čije se izuzete traži i drugoj stranci omogućio da se o njemu očituju. Ta se odluka mora obrazložiti.

Prestanak mandata arbitra zbog neobavljanja dužnosti

Članak 26.

- (1) Stranka može zatražiti od predsjednika Sudišta da se provede postupak za donošenje odluke o prestanku mandata arbitra zbog neobavljanja dužnosti.
- (2) Postupak za donošenje odluke iz stavka 1. ovoga članka predsjednik Sudišta ili predsjedništvo Sudišta mogu pokrenuti i po službenoj dužnosti.
- (3) Zaključak o prestanku mandata arbitra zbog neobavljanja dužnosti donosi predsjedništvo Sudišta na temelju obrazloženog prijedloga predsjednika Sudišta ili potpredsjednika kojeg je on odredio.
- (4) O prijedlogu za opoziv predsjedništvo odlučuje nakon što je arbitru dana prilika da se izjasni o tom prijedlogu.
- (5) Mandat opozvanog arbitra prestaje dostavom odluke predsjedništva strankama.
- (6) Arbitar čiji je mandat prestao ima pravo na naknadu troškova koje je imao u postupku te na primjerenu nagradu za obavljeni rad samo ako je do neobavljanja dužnosti došlo uslijed opravdanih razloga.
- (7) Svoj zahtjev za naknadu troškova i primjerenu nagradu arbitar je dužan postaviti u roku od 15 dana nakon što mu odluka prestanka mandata bude dostavljena. U suprotnom gubi pravo tražiti naknadu troškova i primjerenu nagradu.
- (8) O naknadi troškova i primjerenoj nagradi odlučuje vijeće sastavljeno od predsjednika Sudišta i dva potpredsjednika, osim ako predsjedništvo Sudišta odluči drukčije.
- (9) Arbitar pristaje na primjenu odredaba ovoga članka potpisivanjem izjave o nezavisnosti i prihvaćanju dužnosti.

Ponavljanje rasprave u slučaju izmjene sastava arbitražnog suda

Članak 27.

- (1) Ako se izmijeni sastav arbitražnog vijeća, rasprava će se ponoviti. Arbitražni sud može odlučiti da se rasprava ne ponavlja ako stranke na to pristanu.
- (2) Ako je izabran ili imenovan novi arbitar pojedinac, rasprava se mora ponoviti.

IV. ARBITRAŽNI POSTUPAK

1. Tužba i odgovor na tužbu

Tužba

Članak 28.

- (1) Arbitražni postupak pokreće se tužbom, osim ako su se stranke drukčije sporazumjele.
- (2) Tužba se predaje Sudištu i mora sadržavati:

- (a) imena i adrese stranaka, uključujući njihovu elektroničku adresu,
  - (b) tužbeni zahtjev,
  - (c) navode o činjenicama na kojima se zasniva tužbeni zahtjev,
  - (d) navode i prijedloge o dokazima,
  - (e) navode o arbitražnom sporazumu, ako je sklopljen,
  - (f) navode o imenovanju arbitra,
  - (g) oznaku vrijednosti predmeta spora.
- (3) Uz tužbu treba priložiti prijepis glavnog ugovora i ugovora o arbitraži (ako nije sadržan u glavnom ugovoru), ako takve isprave postoje.
- (4) Arbitražni postupak pri Sudištu započinje onoga dana kada Sudište primi tužbu.

Odgovor na tužbu

Članak 29.

- (1) Tajništvo Sudišta dostavlja tuženiku tužbu i njezine priloge te određuje rok za podnošenje pisanog odgovora na tužbu. Odgovor se podnosi Sudištu, a tajništvo Sudišta, zajedno s priložima, dostavlja ga tužitelju.
- (2) Odredbe stavaka 2. i 3. članka 28. Pravilnika na odgovarajući se način primjenjuju i na odgovor na tužbu.
- (3) Tužba se neće dostaviti tuženiku prije nego što tužitelj uplati cjelokupan predujam troškova arbitražnog postupka.

Gubitak prava na prigovor

Članak 30.

Stranka koja zna ili je morala znati da neka odredba mjerodavnog zakona o arbitraži od čije primjene stranke mogu odustati ili da neki uvjet koji proizlazi iz ugovora o arbitraži nije poštovan, pa unatoč tome nastavi sudjelovati u arbitraži, a da bez odgode ne prigovori tom nepoštovanju, ili ako ne prigovori u roku koji je za to određen, gubi pravo pozivati se na to nepoštovanje.

2. Protutužba i prigovor radi prebijanja

Protutužba

Članak 31.

Tuženik može sve do zaključenja raspravljanja podnijeti Sudištu protutužbu ako zahtjev protutužbe proizlazi iz pravnog odnosa obuhvaćenog sklopljenim ugovorom o arbitraži.

Prigovor radi prebijanja

Članak 32.

(1) Tuženik može sve do zaključenja raspravljanja istaknuti prigovor radi prebijanja tražeći da arbitražni sud utvrdi tražbinu na koju se poziva u tom prigovoru i prebije je s utuženom tražbinom samo ako arbitražni sud nađe da je zahtjev tužitelja osnovan.

(2) Prigovor radi prebijanja prema stavku 1. ovoga članka tuženik može istaknuti samo ako proizlazi iz pravnog odnosa obuhvaćenog sklopljenim ugovorom o arbitraži. Smatrat će se da prigovor radi prebijanja proizlazi iz pravnog odnosa obuhvaćenog sklopljenim ugovorom o arbitraži ako tužitelj ne prigovori nadležnosti arbitražnog suda za raspravljanje i odlučivanje o tom prigovoru najkasnije prije nego što se upusti u raspravljanje o njegovoj osnovanosti.

(3) Na prigovor radi prebijanja primjenjuju se u pogledu dužnosti stranke na plaćanje upisne pristojbe i predujmljivanje troškova arbitražnog postupka pravila koja vrijede za protutužbu.

(4) Arbitražni sud može, ako ocijeni da je to svrhovito, donijeti odluku o razdvajanju postupka u povodu tužbe i prigovora radi prebijanja i odrediti tuženiku rok u kojemu će svoj prigovor radi prebijanja preinačiti u tužbu u kojoj će istaknuti bezuvjetni zahtjev.

(5) Pristojbe i predujam uplaćeni prije razdvajanja postupaka uzet će se u obzir i u razdvojenom postupku.

(6) Učinci isticanja prigovora radi prebijanja računat će se u razdvojenom postupku u povodu tužbe koju će tuženik podnijeti na osnovi prigovora (npr. prekid zastare) od vremena isticanja tog prigovora u postupku prije razdvajanja.

(7) U slučaju razdvajanja postupaka arbitražni sud koji je vodio postupak ostaje nadležan i za vođenje postupka u povodu tužbe utemeljene na prigovoru radi prebijanja nakon razdvajanja postupaka.

(8) Ako tuženik ne podnese tužbu umjesto prigovora radi prebijanja u roku koji mu arbitražni sud odredi (stavak 4.), smatrat će se da je povukao prigovor radi prebijanja i u tom je slučaju dužan tužitelju naknaditi troškove kao u slučaju povlačenja protutužbe.

3. Određenje zadaće arbitražnog suda

Isprava o određenju zadaće arbitražnog suda

Članak 33.

(1) Odmah nakon osnivanja, arbitražni sud može sastaviti ispravu kojom se određuje zadaća arbitražnog suda. Ta isprava može osobito sadržavati:

– imena i podatke o strankama;

- poštanske i elektroničke adrese stranaka i njihovih zastupnika na koje se mogu slati obavijesti te putem kojih se može odvijati komunikacija za potrebe arbitražnog postupka;
- imena, podatke te poštanske i elektroničke adrese arbitara na koje se mogu slati obavijesti te putem kojih se može odvijati komunikacija za potrebe arbitražnog postupka;
- podatke o ustroju arbitražnog suda;
- navođenje arbitražnog sporazuma između stranaka kao osnove nadležnosti arbitražnog suda;
- mjesto arbitraže;
- jezik arbitraže;
- podatke o mjerodavnom materijalnom pravu;
- podatke o mjerodavnim pravilima postupka;
- podatke o načinu donošenja procesnih odluka od strane arbitražnog suda;
- pravila o obliku i načinu predlaganja dokaza arbitražnom sudu;
- pravila o načinu saslušanja svjedoka i vještaka u arbitražnom postupku;
- pravila o sadržaju i obliku podnesaka stranaka i načinu podnošenja arbitražnom sudu i strankama;
- sažetak tvrdnji i navoda stranaka te njihovih zahtjeva;
- sporna pitanja koja arbitražni sud treba riješiti;
- naznaku da su arbitri prihvatili svoje imenovanje, da stranke prihvaćaju nadležnost arbitražnog suda te da je on ovlašten riješiti spor u skladu s ovom ispravom, da stranke nemaju nikakvih prigovora prema bilo kojem od arbitara, da smatraju da su arbitri nepristrani i neovisni te da je arbitražni sud valjano osnovan odnosno naznaka da između stranaka postoji spor o nadležnosti;
- privremeni vremenski raspored poduzimanja radnji u postupku.

(2) Nacrt isprave iz stavka 1. ovoga članka će arbitražni sud dostaviti strankama i odrediti im razuman rok za očitovanje. Radi sastavljanja te isprave, dogovora o njenom sadržaju i potpisivanju može se održati posebno ročište, ako arbitražni sud ocijeni da je to potrebno.

(3) Arbitražni sud dužan je sastaviti ispravu o određenju zadaće arbitražnog suda ako su se stranke o tome sporazumjele na način propisan za sklapanje ugovora o arbitraži ili naknadno tijekom postupka razmjenom podnesaka ili na ročištu.

(4) Isprava o određenju zadaće arbitražnog suda u slučaju iz stavka 3. ovoga članka, neće se sastaviti ako se stranke sporazume da je ne treba sastavljati.

(5) Ako arbitražni sud, u slučaju stavka 1. ovoga članka, u roku od dva mjeseca od svog osnivanja ne donese zaključak o sastavljanju isprave o određenju njegove zadaće, smatrat će se da je odlučio da se takva isprava neće sastaviti.

Potpisivanje i odobrenje isprave o određenju zadaće arbitražnog suda

Članak 34.

- (1) Ispravu o određenju zadaće arbitražnog suda potpisat će arbitri i stranke.
- (2) Isprava iz stavka 1. ovoga članka treba biti sastavljena i potpisana u roku od dva mjeseca od osnivanja arbitražnog suda. Taj rok predsjednik Sudišta ili osoba koju on ovlasti može produljiti na obrazloženi zahtjev arbitražnog suda.
- (3) Ako neka od stranaka odbije sudjelovati u sastavljanju isprave ili je odbije potpisati, isprava će se uputiti na odobrenje Sudištu. O odobrenju odlučuje predsjednik Sudišta ili član predsjedništva Sudišta kojega on odredi.

4. Opća pravila o postupku

Vođenje postupka

Članak 35.

- (1) Ako Pravilnikom nije drukčije određeno, arbitražni sud provest će postupak na način koji smatra primjerenim.
- (2) Arbitražni sud može, ako ocijeni da je to s obzirom na okolnosti slučaja primjereno i ako to nije učinjeno već u ispravi o zadaći arbitražnog suda, bez odgode odrediti okvirni kalendar arbitraže, nakon što omogući strankama da se o tome očituju.

Spajanje i razdvajanje postupaka

Članak 36.

- (1) Ako stranke u sporu podnesu jedna protiv druge samostalne tužbe iz istih ili različitih pravnih odnosa za koje su ugovorile nadležnost arbitražnog suda pri Sudištu, tajnik Sudišta nastojat će, ako bi to bilo svrhovito s obzirom na sporove koji su pokrenuti tim tužbama, da se raspravljanje i odlučivanje o njima spoji i nastavi pred arbitražnim sudom u istom sastavu.
- (2) Arbitražni sud može odlučiti, na zahtjev bilo koje od stranaka, da se postupak koji se vodi protiv više tuženika prema kojima se spor prema zakonu ili prirodi pravnog posla ne mora riješiti samo na jednak način, razdvoji u odnosu na pojedine od njih ako se prema jednome ili nekim od njih privremeno ne može voditi.
- (3) Arbitražni sud može odlučiti, na zahtjev bilo koje od stranaka, osim ako se stranke tome suglasno usprotive, da se postupak koji su zajednički pokrenuli više tužitelja prema kojima se spor prema zakonu ili prirodi pravnog posla ne mora riješiti samo na jednak način, razdvoji u odnosu na pojedine od njih ako se prema jednome ili nekim od njih privremeno ne može voditi.

(4) U slučajevima iz stavka 2. i 3. ovoga članka stranke su dužne uplatiti dodatne upisne pristojbe i predumove za vođenje razdvojenih postupaka kao da su oni pokrenuti kao posebni postupci. Ako se ti iznosi ne uplate u roku koji odredi tajnik Sudišta, do razdvajanja postupka neće doći.

(5) Arbitražni sud odlučit će o tome hoće li se parnične radnje poduzete u postupku prije njegova razdvajanja ponoviti i u razdvojenim postupcima.

(6) Nakon što prestane razlog zbog kojega je došlo do razdvajanja postupaka (stavci 2. i 3.), razdvojeni se postupci mogu ponovno spojiti (stavak 1.).

Suparničari

Članak 37.

(1) Više osoba može tužiti ili biti tuženo jednom tužbom – suparničari – samo ako su u pogledu predmeta spora u pravnoj zajednici ili ako njihova prava i obveze proistječu iz bitno iste činjenične i pravne osnove, a osobito ako se spor prema zakonu ili prirodi pravnog odnosa može prema njima riješiti samo na isti način.

(2) Solidarni vjerovnici i solidarni dužnici mogu biti obuhvaćeni istom tužbom kao suparničari.

(3) Tužitelj može tužbom obuhvatiti dva tuženika tražeći da arbitražni sud prihvati zahtjev prema sljedećem tuženiku u slučaju da bude odbijen prema onome koji je u tužbi naveden prije njega – samo ako na to pristanu oba tuženika.

Umješac

Članak 38.

Osoba koja ima pravni interes da se pridruži jednoj od stranaka u sporu kao umješac može se pridružiti toj stranci ako se s time suglase obje stranke.

Rokovi

Članak 39.

(1) Stranke mogu sporazumno produljiti rokove za izvršenje određenih procesnih radnja stranaka utvrđene Pravilnikom ili zaključkom arbitražnog suda.

(2) Tajnik Sudišta i arbitražni sud ovlašteni su u opravdanim slučajevima, u granicama svoje nadležnosti, produljiti rokove za izvršenje određenih procesnih radnja utvrđenih Pravilnikom ili zaključkom arbitražnog suda vodeći računa o tome da se spriječi nepotrebno odugovlačenje postupka.

(3) Arbitražni će sud ocijeniti, uzimajući u obzir sve okolnosti, mogu li se uvažiti procesne radnje stranaka poduzete nakon isteka utvrđenih rokova.

(4) Odredba stavka 2. ovoga članka ne odnosi se na propuštanje rokova za podnošenje prigovora protiv platnog naloga.

Zaključenje rasprave

Članak 40.

(1) Kad arbitražni sud nađe da je predmet raspravljen tako da se može donijeti odluka, priopćit će da je rasprava zaključena.

(2) Arbitražni sud može odlučiti da se zaključena rasprava ponovno otvori ako je to potrebno radi dopune postupka ili razjašnjenja važnih pitanja.

5. Odlučivanje o nadležnosti arbitražnog suda

Prigovor nenadležnosti

Članak 41.

(1) Arbitražni sud može odlučivati o svojoj nadležnosti, uključujući i odlučivanje o svakom prigovoru o postojanju ili valjanosti ugovora o arbitraži. U tu će se svrhu arbitražna klauzula koja je sastavni dio nekog ugovora smatrati kao sporazum nezavisan od ostalih odredaba tog ugovora. Odluka arbitražnog suda o tome da je taj ugovor ništav sama po sebi ne znači da ni arbitražna klauzula nije valjana.

(2) Prigovor da arbitražni sud nije nadležan mora se podnijeti najkasnije kad i odgovor na tužbu ili, u odnosu na protutužbu ili prigovor radi prijeloja, u odgovoru na protutužbu ili na prigovor radi prijeloja. Okolnost što je stranka imenovala arbitra ili što je sudjelovala u imenovanju arbitra ne lišava je prava na taj prigovor. Prigovor da arbitražni sud prekoračuje granice svojih ovlaštenja mora se podnijeti čim predmet za koji se tvrdi da prelazi djelokrug njegovih ovlaštenja bude iznesen u arbitražnom postupku. Arbitražni sud može u oba slučaja dopustiti naknadno podnošenje prigovora ako smatra da je zakašnjenje opravdano.

(3) Arbitražni sud može odlučivati o prigovoru iz stavka 2. ovoga članka kao o prethodnom pitanju ili u odluci o biti spora. Arbitražni sud može nastaviti postupak i donijeti pravorijek, bez obzira na eventualni postupak koji se vodi pred državnim sudom u vezi njegove nadležnosti.

6. Dokazivanje

Opće odredbe

Članak 42.

(1) Arbitražni sud odlučuje o dopustivosti, važnosti, značenju i dokaznoj snazi ponuđenih i izvedenih dokaza te o tome na kojoj stranci leži teret dokazivanja istinitosti određenog činjeničnog navoda.

(2) Arbitražni sud može, ako nađe da je to svrhovito, zatražiti od stranke da arbitražnom sudu i drugoj stranci, u roku koji odredi arbitražni sud, uputi sažet pregled isprava i drugih dokaza

koje ta stranka namjerava predočiti radi utvrđivanja spornih činjenica iznesenih u tužbi ili u odgovoru na tužbu.

(3) Tijekom arbitražnog postupka arbitražni sud može u granicama svojih ovlaštenja zatražiti od stranaka da podnesu isprave ili druge dokaze u roku koji odredi.

(4) Arbitražno vijeće može odlučiti da se izvođenje određenih dokaza povjeri arbitru predsjedniku vijeća ili arbitru članu arbitražnog vijeća.

(5) Tajnik Sudišta poduzet će potrebno da se osigura vođenje stenografskih bilježaka, tonsko snimanje i vođenje zapisnika na stranom jeziku o izvođenju dokaza ako to zatraži jedna od stranaka ili ako tako odredi arbitražni sud te ako bude položen predujam za podmirenje odgovarajućih troškova. Ako se predujam ne položi u roku koji za to odredi arbitražni sud ili, ako on to nije učinio, tajnik Sudišta, te se radnje, u pravilu, neće poduzeti.

Svjedoci

Članak 43.

(1) Ako se stranke o tome nisu drukčije sporazumjele, arbitražni sud može odrediti način na koji će se svjedoci saslušavati.

(2) Arbitražni sud može odrediti da se svjedok ili svjedoci udalje za vrijeme saslušavanja drugih svjedoka.

Vještaci

Članak 44.

(1) Arbitražni sud može, nakon što strankama omogući da se o tome izjasne, imenovati jednog ili više vještaka radi podnošenja nalaza i mišljenja o određenim pitanjima o kojima treba odlučiti arbitražni sud. Arbitražni će sud dostaviti strankama primjerak odluke o imenovanju vještaka i o određenju njegove zadaće.

(2) Kad primi nalaz i mišljenje vještaka, arbitražni sud dostavit će prijepis izvješća strankama i omogućiti im da se o njemu u pisanom obliku izjasne. Stranke su ovlaštene pregledati svaku ispravu na koju se vještak u svojem izvješću poziva.

(3) Arbitražni sud može imenovati eksperta za određena pravna pitanja i od njega zatražiti da iznese svoje mišljenje.

Troškovi izvođenja dokaza

Članak 45.

(1) Arbitražni će sud prigodom određivanja saslušanja svjedoka, vještačenja ili izvođenja nekog drugog dokaza, u dogovoru s tajnikom Sudišta, zaključkom utvrditi predujam za pokriće troškova izvođenja pojedinog dokaza i odrediti rok u kojemu taj predujam treba biti uplaćen.

(2) Ako predujam ne bude uplaćen u roku koji je za to određen, dokaz se neće izvesti.

7. Usmena rasprava

Zakazivanje i javnost usmene rasprave

Članak 46.

(1) O zakazivanju usmene rasprave arbitražni sud dužan je pravodobno izvijestiti stranke uz navođenje podataka o datumu, satu i mjestu održavanja raspravnog ročišta.

(2) Usmena rasprava održava se uz isključenje javnosti ako se stranke nisu drukčije sporazumjele.

Pripremanje usmene rasprave

Članak 47.

(1) Ako je potrebno saslušati svjedoke, svaka je stranka dužna najmanje 15 dana prije ročišta priopćiti podneskom arbitražnom sudu i drugoj stranci, ako to već nije učinila na prethodno održanom ročištu, imena i adrese svjedoka koje namjerava predložiti te naznačiti predmet svjedočenja i jezik na kojemu će se saslušanje svjedoka obaviti.

(2) Arbitražni će sud u dogovoru s tajnikom Sudišta osigurati prijevod usmenih izjava na raspravi i vođenja zapisnika o ročištu ako smatra da je to potrebno s obzirom na okolnosti slučaja ili ako su se stranke o tome sporazumjele i to priopćile arbitražnom sudu najmanje 15 dana prije održavanja ročišta.

8. Privremene mjere

Vrste privremenih mjera

Članak 48.

(1) Ugovaranjem nadležnosti Sudišta stranke pristaju na nadležnost Sudišta i arbitražnog suda za određivanje privremenih mjera u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.

(2) Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, arbitražni sud može, na zahtjev jedne od njih, privremenom mjerom osiguranja naložiti bilo kojoj od njih da poduzme određenu mjeru koju arbitražni sud smatra potrebnom, a osobito:

(a) naložiti poduzimanje određenih radnji radi održanja ili uspostave određenog stanja stvari dok traje arbitražni postupak,

(b) zabraniti jednoj od stranaka poduzimanje određene radnje;

(c) dopustiti jednoj od stranaka poduzimanje određenih radnji radi očuvanja postojećega stanja ili uspostave prijašnjega stanja; obzirom na predmet spora,;

(d) odrediti oduzimanje određenih stvari i njihovo povjeravanje na čuvanje predlagatelju ili trećoj osobi;

(e) urediti privremeno odnose među strankama;

(f) naložiti stranci polaganje jamčevine kao uvjeta za određivanje neke druge privremene mjere, ili kao uvjeta za neodređivanje te mjere, ili kao mjere za pojačanje učinkovitosti drugih izrečenih mjera ili kao osiguranja iz kojega bi predlagatelj privremene mjere mogao namiriti svoju utuženu tražbinu, uključujući i pravo na naknadu troškova postupka;

(g) odrediti i provesti osiguranje dokaza.

Postupak određivanja privremenih mjera

Članak 49.

(1) Arbitražni sud odredit će privremenu mjeru u pravilu tek nakon što drugoj stranci omogući da se izjasni o prijedlogu za njezino određivanje.

(2) Arbitražni sud može odrediti privremenu mjeru prije nego što je drugoj stranci bilo omogućeno da se izjasni o prijedlogu samo ako stranka koja traži njezino određivanje učini vjerojatnim da bi to bilo nužno radi učinkovitosti privremene mjere.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka stranka koja traži određivanje privremene mjere dužna je priopćiti arbitražnom sudu sve okolnosti važne za odluku arbitražnog suda te izjavu da će odgovarati za štetu uzrokovanu propuštanjem davanja obavijesti o okolnostima koje su joj bile poznate ili su joj morale biti poznate. U svakom slučaju arbitražni sud dužan je omogućiti drugoj stranci da se izjasni o prijedlogu čim to po prirodi stvari bude moguće te nakon prijema izjašnjenja druge stranke preispitati donesenu odluku o privremenoj mjeri.

(4) Odluka o privremenoj mjeri donosi se u obliku pravorijeka i mora biti obrazložena. U osobito hitnim slučajevima privremena mjera može se izdati i bez obrazloženja. Ako bude potrebno obratiti se sudu radi ovrhe privremene mjere ili ako to zatraži protivna stranka, izradit će se obrazloženi pisani otprijava odluke o privremenoj mjeri.

(5) O postupanju prema određenim mjerama osiguranja stranke su dužne bez odlaganja obavijestiti tajnika Sudišta.

Određivanje privremenih mjera prije osnivanja arbitražnog suda

Članak 50.

(1) Ako budu ispunjene pretpostavke za određivanje privremenih mjera prije osnivanja arbitražnog suda, te mjere može kao arbitar pojedinac odrediti predsjednik Sudišta ili arbitar s liste arbitara Sudišta kojeg on imenuje, u skladu s odredbama Pravilnika. Predsjednik Sudišta i imenovani arbitar imaju do osnivanja arbitražnog suda sva ovlaštenja koja u arbitražnom postupku ima arbitražni sud u vezi s određivanjem, provedbom i održanjem na snazi privremenih mjera.

(2) U iznimno hitnim slučajevima predsjednik Sudišta ili arbitar koga on imenuje mogu odrediti u povodu prijedloga stranke privremenu mjeru u skladu s odredom stavka 1. ovoga članka i prije podnošenja tužbe sudu. U tom će se slučaju u odluci o određivanju privremene mjere odrediti rok za podnošenje tužbe. Ako tužba ne bude podnesena u tom roku, privremena mjera će se staviti izvan snage.

(3) Nakon što bude osnovan, arbitražni sud može postupiti u povodu privremenih mjera koje su određene prema odredbi stavka 1. ovoga članka kao da ih je sam odredio.

Troškovi određivanja privremenih mjera

Članak 51.

(1) Stranka koja predloži određivanje privremenih mjera dužna je na zahtjev tajnika Sudišta uplatiti administrativnu pristojbu za njihovo određivanje te predujam za pokriće troškova njihova određivanja i provedbe koje će poduzeti tajništvo, predsjednik Sudišta, imenovani arbitar ili arbitražni sud, uz odgovarajuću primjenu odredaba o troškovima u postupku pred Sudištem.

(2) Prije uplate administrativne pristojbe i određenog predujma za pokriće troškova određivanja i provedbe privremenih mjera neće se poduzimati radnje u povodu prijedloga za određivanje privremenih mjera.

9. Pravorijek

Dostavljanje pravorijeka

Članak 52.

(1) Konačni pravorijek dostavit će se strankama kad tajnik Sudišta utvrdi da su podmirile Sudištu sve troškove arbitražnog postupka.

(2) Potvrdu o pravomoćnosti i ovršnosti pravorijeka izdaje tajnik Sudišta.

Isključenje pravnog lijeka arbitražnom sudu višeg stupnja

Članak 53.

Protiv pravorijeka nije dopušten pravni lijek arbitražnom sudu višeg stupnja.

10. Ovlaštenja Sudišta

Ovlaštenja tajnika Sudišta

Članak 54.

(1) Tajnik Sudišta može prisustvovati raspravnim ročištima.

(2) Tajnik Sudišta dužan je sudjelovati na raspravnim ročištima ako arbitar pojedinac ili barem jedan član arbitražnog vijeća nije diplomirani pravnik.

(3) Tajnik Sudišta ovlašten je arbitrima skrenuti pozornost, poštujući pravo odlučivanja arbitražnog suda o biti spora, na pravna pitanja koja su od značenja za odlučivanje, a naročito na pitanja koja se odnose na sadržaj i formu procesnih radnja koje se poduzimaju.

Ispitivanje i odobrenje pravorijeka i zaključka

Članak 55.

(1) Prije potpisivanja pravorijeka i zaključka koji se ne odnosi na upravljanje postupkom arbitražni sud dužan je podnijeti Sudištu njihov nacrt.

(2) Sudište može odrediti preinaku forme podnesenog nacrta. Sudište je ovlašteno, poštujući pravo odlučivanja arbitražnog suda o biti spora, skrenuti arbitražnom sudu pozornost na pitanja koja se odnose na bit spora.

(3) Ispitivanje nacrta pravorijeka i zaključka u ime Sudišta obavlja predsjednik ili član predsjedništva Sudišta kome predsjedništvo Sudišta povjeri taj zadatak.

(4) Ako arbitražni sud ne prihvati upozorenja o potrebi preinake forme podnesenog nacrta, o opravdanosti tih upozorenja odlučuje predsjedništvo Sudišta.

(5) Pravorijek arbitražnog suda ne može se dostaviti strankama prije nego što ga u pogledu njegove forme odobri ovlašteni član predsjedništva Sudišta.

11. Platni nalog

(Pravorijek u obliku platnog naloga)

Izdavanje platnog naloga

Članak 56.

(1) Ako se ispune pretpostavke na temelju kojih se po odredbama Zakona o parničnom postupku Republike Hrvatske može izdati platni nalog, predsjednik Sudišta izdat će u sporovima bez međunarodnog obilježja, na prijedlog tužitelja platni nalog kao arbitar pojedinac.

(2) Platni nalog, zajedno s tužbom i priložima, dostavit će se tuženiku.

(3) Tuženik može protiv platnog naloga podnijeti prigovor u roku od 8 dana, a u mjeničnim i čekovnim stvarima u roku od 3 dana od dostavljanja platnog naloga. U prigovoru tuženik je dužan imenovati arbitra u smislu odredaba Zakona o arbitraži i Pravilnika.

(4) Ako tuženik u roku iz stavka 3. ovoga članka podnese prigovor, tajnik Sudišta poduzet će potrebno radi osnivanja arbitražnog suda, nakon čega će se arbitražni postupak nastaviti pred arbitražnim sudom prema odredbama ovoga pravilnika radi donošenja konačne odluke.

(5) U konačnoj odluci iz stavka 4. ovoga članka arbitražni će sud odlučiti održava li se platni nalog u cijelosti ili djelomično na snazi ili se ukida.

12. Troškovi

Članak 57.

(1) Na zahtjev stranke, arbitražni sud će u pravorijeku ili u odluci kojom se postupak okončava odrediti koja je stranka i u kojem omjeru dužna naknaditi drugoj stranci troškove potrebne radi vođenja postupka, uključujući i troškove zastupanja i nagrade arbitrima, i snositi vlastite troškove.

(2) O troškovima postupka arbitražni sud odlučuje po slobodnoj ocjeni, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, a posebno ishod arbitražnog postupka.

(3) Ako arbitražni sud propusti odlučiti o troškovima, ili je takva odluka moguća tek nakon okončanja arbitražnog postupka, arbitražni će sud o troškovima donijeti poseban pravorijek.

Članak 58.

Ako se arbitražni postupak okonča prije osnivanja arbitražnog suda, npr. povlačenjem tužbe, predsjednik Sudišta će kao arbitar pojedinac pravorijekom odlučiti o zahtjevima stranaka za naknadu troškova postupka.

Članak 59.

Pravila o troškovima u postupku pred Sudištem (o nagradama arbitrima, administrativnim troškovima, predujmljivanju troškova, izvođenja dokaza i ostalim troškovima), osim onih koja su sadržana u ovom Pravilniku, utvrđuje svojom odlukom Upravni odbor Hrvatske gospodarske komore.

13. Mjerodavna pravila postupka

Prihvaćanje mjerodavnosti Pravilnika

Članak 60.

(1) Sklapanjem ugovora o arbitraži koju će provesti arbitražni sud pri Sudištu stranke prihvaćaju odredbe Pravilnika.

(2) Ako to nije u protivnosti s mjerodavnim arbitražnim pravom ili Pravilnikom, stranke se mogu sporazumjeti o pravilima postupka kojih će se arbitri pridržavati ili tako što će ih same odrediti ili upućivanjem na određena pravila, zakon ili na drugi prikladan način.

(3) Ako se stranke nisu sporazumjele o pravilima postupka, arbitražni sud će postupak provesti u skladu s odredbama ovoga Pravilnika vodeći računa o pravilima zakona mjerodavnog za arbitražu.

(4) Za pitanja koja nisu uređena Pravilnikom ili pravilima prava mjerodavnog za arbitražu arbitražni je sud ovlašten sam odrediti pravila postupka ili tako što će ih sam utvrditi ili upućivanjem na određena pravila, zakon ili na drugi prikladan način.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Primjena Pravilnika

Članak 61.

(1) Pravilnik se primjenjuje na arbitražne postupke u kojima je ugovor o arbitraži sklopljen nakon njegovog stupanja na snagu.

(2) Ako se stranke ne sporazumiju da se na postupke u tijeku primjenjuje Pravilnik, u tim postupcima primjenjuju se arbitražna pravila o kojima su se stranke prije sporazumjele.

(3) Iznimno od odredba stavaka 1. i 2. ovog članka, članak 26. Pravilnika primjenjuje se i na sve postupke koji su u tijeku pred Sudištem.

Stupanje na snagu

Članak 62.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa:
Urbroj:
Zagreb, 30. studenoga 2011.

023-02/11-01/19
311-18-11-02

Predsjednik
Nadan
Vidošević, v. r.